

u.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar Nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering – slutrapportering av ett regeringsuppdrag (dnr U2024/02810)

Linköpings universitet (LiU) har beretts tillfälle att yttra sig angående slutrapporten av regeringsuppdraget Nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering och lämnar följande synpunkter.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis har LiU följande synpunkter på remissen:

- Begreppen ansvarsfull internationalisering och forskningssäkerhet behöver definieras och hållas isär.
- Försvarshögskolan bör få i uppdrag att inrätta en stödfunktion för ansvarsfull internationalisering samt för beslut om och förvaltning av de vägledande nationella riktlinjerna.
- Relevanta myndigheter bör ges i uppdrag att bistå det nationella stödet

Generell kommentar –definitioner och innebörder

LiU uppfattar att utredningens huvudsakliga fokus snarare har begränsats till internationell forskningssäkerhet än till området ansvarsfull internationalisering i sin helhet, som rubriken i både uppdrag och rapport anger. Detta skapar delvis förvirrande förväntningar och försvårar diskussionen om åtgärder. Med de otydliga definitionerna finns det risk för missförstånd kring rapportens slutsatser, inte minst när det gäller ansvarsförhållanden och mandat mellan lärosätetsnivå och nationell nivå. Även om internationell forskningssäkerhet och ansvarsfull internationalisering överlappar i stor utsträckning är det därför viktigt att skilja dem åt. För en vidare diskussion behöver begreppen klargöras.

STINT:s rapport *Recommendations to higher education institutions on how to work with responsible internationalisation*¹, ger en beskrivning av *ansvarsfull internationalisering*. Begreppet omfattar ett brett område och inkluderar frågor såsom, utöver internationell forskningssäkerhet, forskningsintegritet, etik, kvalitetsfrågor, mänskliga rättigheter, anseende med mera.

¹ [Recommendations to higher education insitutions on how to work with responsible internationalisation](#) (R22:05), STINT Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning

Forskningssäkerhet enligt definitionen i EU:s rådsrekommendationer om ökad forskningssäkerhet² handlar till exempel om önskad överföring och otillbörlig påverkan från utländska statliga aktörer på forskning och högre utbildning, direkt eller via ombud.

LiU anser att det är positivt att hålla ihop ansvarsfull internationalisering med frågor om internationell forskningssäkerhet, då de går i varandra och bäst hanteras tillsammans. Trots detta vill LiU framhålla alla aspekter av ansvarsfull internationalisering. Det vore olyckligt med en urvattning av begreppet, då många av aspekterna är mycket viktiga i det långsiktiga arbetet för ett litet export- och samarbetsberoende land som Sverige och för hållbar utvecklig nationellt och globalt.

Utredningens förslag utifrån identifierade behov

Inrätta en nationell stödfunktion

En nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering inrättas med start 2025

LiU instämmer i förslaget att en nationell stödfunktion bör inrättas snarast möjligt.

Åtminstone initialt bör stödfunktionen fokusera på de säkerhetsutmaningar i internationella samarbeten som uppstår i gråzoner som inte är reglerade juridiskt. Det är väsentligt att den part som tillhandahåller stödet har förståelse och insikt i de förutsättningar som en akademi har och verkar inom. Även mer generell omvärldsbevakning och -analys, liksom information om andra länders juridiska ramverk, t ex dataskyddsregler är frågor där det vore effektivt att kraftsamla resurserna. Lärosäten skulle ha god nytta av gemensam expertis, erfarenhetsdelning och rådgivning inom dessa områden.

Ge myndigheter i uppdrag att samordna

Stödfunktionen organiseras enligt en samverkande modell med flera myndigheter som tillsammans får i uppdrag att etablera och driva stödfunktionen. En av myndigheterna får i uppdrag att leda stödfunktionens kansli och vara dess organisatoriska säte.

LiU motsätter sig förslaget att ”myndigheterna” ges i uppdrag att etablera och koordinera stödfunktionen.

² [Europeiska rådets rekommendation av den 23 maj 2024 om ökad forskningssäkerhet \(C/2024/3510\)](#)

LiU anser att lärosätena, vilka redan idag tillsammans besitter betydande kompetens inom området, bör ges ansvaret och uppgiften att mellan sig organisera stödfunktionen i frågor som gäller ansvarsfull internationalisering, inklusive forskningssäkerhet. Lärosätena är och bör självklart vara ansvariga för utformningen och bedrivandet av sin egen verksamhet med minimal direkt inverkan från andra aktörer. Detta är en grundläggande princip som bör värnas.

LiU menar att Försvarshögskolan, som har förtroende och legitimitet inom såväl högskolesektorn som hos säkerhetsmyndigheterna, bör få i uppdrag att inrätta en nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering, samt besluta om och vidareutveckla de nationella vägledande riktlinjerna. Där finns även en naturlig förståelse för lärosätenas hela verksamhet, – forskning, utbildning och samverkan – och dess förutsättningar, till exempel vilka följder som beslut och regleringar får i verksamheten, vilket är av stor betydelse.

Hantera frågor av säkerhetskaraktär

Relevanta myndigheter med kunskap och uppdrag i civilförsvars-, sanktions-, säkerhets- och försvarsfrågor ges i uppdrag att bistå stödfunktionen i frågor av säkerhetskaraktär som inte tydligt är del av någon av den enskilda myndighetens egen myndighetsutövning.

LiU instämmer.

Det dynamiska världsläget gör att kunskap och arbetsmetoder inom ansvarsfull internationalisering behöver utvecklas i takt med förändringarna i omvärlden. Frågor av säkerhetskaraktär som inte är juridiskt reglerade rör ibland områden där universitet och högskolor inte har kompetens. Dessa kompetensområden finns i stället hos expertmyndigheter. LiU anser att samverkan och dialogen mellan sektorn och expertmyndigheter inom exempelvis säkerhetsområdet har utvecklats mycket på senare år. För att säkerställa kontinuiteten i denna samverkan vill LiU föreslå att regeringen ger relevanta myndigheter tydliga uppdrag att stötta stödfunktionen i dessa frågor. En nära dialog och en förståelse för hur svenska tillämpningar påverkar lärosätenas möjlighet att konkurrera om forskningsfinansiering, till exempel från EU:s olika finansieringspelare, är av yttersta vikt.

Handläggningen av beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Jan-Ingvar Jönsson vid rektors beslutsmöte i närvaro av universitetsdirektören Anna Thörn, chefsjuristen Christina Helmér, studentrepresentanten Eira Movin och sekreteraren Maria Fält, efter föredragning av koordinatören Karin Gibson.

Internationaliseringsdirektören Maria Engelmark, biträdande professor och lärosätesrepresentant i PLINT:s arbetsområde för ansvarsfull internationalisering Åsa Danielsson och säkerhetschefen Annevi Fredäng har deltagit i ärendets beredning. Prodekanerna för utbildning Helena Herbertsson, Anna Johnsson Harrie, Malin Lindqvist Apell, och Henrik Nehler, prodekanerna för forskning Magnus Borga, Asta Cekaite, Magnus Hultén och Anna Strömberg, liksom ett mindre antal prefekter och forskare har erbjudits möjlighet att yttra sig.

Jan-Ingvar Jönsson

Karin Gibson

Sändlista:

Utbildningsdepartementet
Universitetsledningen
Universitetsdirektörens ledningsgrupp
Dekanerna (funktionsadresser)
Prefekterna
Fakultetskanslierna (funktionsadresser)
Institutionerna (de administrativa cheferna)
Internrevisionen
Berörda lokala fackliga organisationer
Studentkårerna
Innehållsproduktionsenheten
Dokument- och arkivenheten (original)

Signature page

This document has been electronically signed
using eduSign.

eduSign